

A 1726/presidiet:

Tekijä(t): Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsen ehdotus **Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksista ja yhteistyöstä G20:ssä**

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se koordinoi ja selvittää toimia, joiden avulla Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksia G20:ssä ja yhteistyötä G20-maiden kanssa voidaan edistää. Tämän tulee tapahtua vuoropuhelussa ja yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne koordinoivat ja selvittävät toimia, joiden avulla Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksia G20:ssä ja yhteistyötä G20-maiden kanssa voidaan edistää. Tämän tulee tapahtua vuoropuhelussa ja yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.

Taustaa

Kuluneena vuonna on keskusteltu paljon pohjoismaisen yhteistyön roolista yhä levottomammassa maailmassa, varsinkin mahdollisuudesta vaikuttaa G20:n toimintaan ja tehdä yhteistyötä G20:n kanssa. Pohjoismaiden neuvosto keskusteli tästä muun muassa syyskuun kokouksessaan Tukholmassa 2016, yhteiskokouksen aiheena oli Pohjolan ääni maailmassa – Pohjola ja G20.

Lähtökohtina olivat muun muassa Ruotsin tuleva jäsenyys YK:n turvallisuusneuvostossa sekä Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen rauhaan ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Ajatusta Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä ja tiiviimmästä yhteistyöstä G20-maiden kanssa kannatettiin laajasti.

Pohjolan ammatillisen yhteisjärjestön hallitus päätti kannanotossaan 11. toukokuuta 2016 pyrkiä lisäämään yhteistyötä G20:n kanssa. Järjestön hallitus koostuu kaikkien Pohjoismaiden 16 ammattiliiton keskusjärjestöstä ja se edustaa yhdeksää miljoonaa jäsentä. Kannanotosta käy ilmi muun muassa seuraavaa:

1. G20:n merkitys on lisääntynyt kansainvälisesti. Se näkyy muun muassa viimeisimmän talouskriisin valossa ja siinä, että kansainvälisen yhteisön on yhä vaikeampi päästä nopeasti yhteisymmärrykseen tärkeistä monenvälisistä sopimuksista. G20:n kautta päätöksistä on nykyään jo epävirallisesti sovittu, ennen kuin niistä päätetään virallisesti kansainvälisissä organisaatioissa.

Ne maat, jotka eivät ole G20:n jäseniä, menettävät näin ollen tärkeän vaikutusmahdollisuuden. Tämä koskee myös Pohjoismaita, jotka eivät yksittäisinä valtioina pääse ryhmän jäseniksi. Yhdessä Pohjoismaat kuitenkin muodostavat maailman kahdenneksitoista suurimman talousalueen. Vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi Pohjoismaiden tuleekin mitä pikimmin pyrkiä yhteistyöhön G20:n kanssa.

2. G20-maat ovat vuodesta 2008 lähtien kokoontuneet valtioiden ja hallitusten johtotasolla. Muutoksella pyrittiin käsittelemään finanssikriisiä, palauttamaan luottamus, estämään syvä lama sekä edistämään kestäväää kasvua. Globaalisti G20-maiden osuus bruttokansantuotteesta on 85 prosenttia ja maailmankaupasta noin 80 prosenttia. G20 on ottanut suuremman roolin globaalin talouden hallinnassa, mikä on samalla laajentanut ryhmän agendaa koskemaan taloudellisten ja rahapoliittisten asioiden lisäksi esimerkiksi työllisyyttä, investointeja, elintarvikehuoltoa, ympäristöä, ilmastoa ja energiaa. Tähän on johtanut nykyisten monenvälisten organisaatioiden vaikeutunut päätöksenteko. Asiaa voi pohtia myös toiselta kannalta - nykyisten monenvälisten organisaatioiden merkitys on pienentynyt, samalla kun G20:n kaltaisten epävirallisten ryhmittymien vaikutusvalta on kasvanut. Tämä tekee yhteistyöstä G20:n kanssa entistäkin tärkeämpää.

3. G20:n jäsenmaat kuvailevat ryhmäänsä sanoin "the premier forum for our international economic cooperation". Tämä ryhmän oma tehtävänmääritys herättää kysymyksiä ryhmän mandaatista ja legitimitetistä.

Kuvausta voidaan ajatella ryhmän laajempaa tavoitetta vasten, eli että yhteiset tavoitteet määritellään varhaisessa vaiheessa ja pyritään pääsemään yhteisymmärrykseen siitä, miten ne saavutetaan. Tämä luo oivalliset edellytykset onnistua ja parantaa mahdollisuutta saavuttaa yhteisymmärrys ja toteuttaa tavoitteet niin kansainvälisissä organisaatioissa kuin myös kansallisella tasolla. G20-ryhmän päätöksillä ja kannanotoilla on suuri merkitys monien kansainvälisten organisaatioiden päivittäiseen toimintaan ja toimintatapaan.

4. Pohjoismailla on vahvat perinteet vaikuttaa aktiivisesti kansainvälisissä organisaatioissa. G20-ryhmän kokouksien seuraaminen katsomosta merkitsee sitä, että Pohjoismaat, jotka eivät yksittäisinä valtioina pääse ryhmään, jäävät ilman tärkeää vaikutusmahdollisuutta. Samanaikaisesti Pohjoismaiden talouksia kuvaillaan kansainvälisestä näkökulmasta usein edistyksellisiksi ja esimerkillisiksi. Pohjoismaista mallia on käytetty hyvänä esimerkkinä yhteiskuntamallista, joka pystyy käsittelemään kriisejä useimpia muita malleja paremmin. Tämä on lähtökohta, joka merkitsee Pohjoismaille mahdollisuutta osallistua rakentavilla ehdotuksilla G20-ryhmän kestäväää kasvua ja kilpailukykyä koskevaan työhön.

5. Järjestelmällinen talous sekä kasvun, kilpailukyvyn ja sosiaaliturvan yhdistelmä heittävätkä uteliaisuutta. Pohjoismainen malli on osoittanut, että myös pienissä ja avoimissa talouksissa, joihin ulkomaankaupalla on suuri vaikutus, taloudellinen kasvu ja kilpailukyky voidaan menestyksekkäästi yhdistää kattavaan hyvinvointivaltioon ja korkeaan taloudelliseen tasavertaisuuteen.

Tämä koskee varsinkin kansainvälisen kaupan pelisääntöjen laatimista. Keskeinen lähtökohta on se, että pelisäännöissä otetaan huomioon ay-toimintaan liittyvät ja inhimilliset vapaudet ja oikeudet. Toinen lähtökohta on se, että kansainvälisen kaupan ja sijoitusten tulee edistää hyvinvointia, sosiaalista kehitystä ja täystyöllisyyttä. Siksi Pohjoismailla on erityisen tärkeää tehdä kansainvälistä yhteistyötä, jotta saavutettiin yhteiset tavoitteet ja saataisiin pohjoismaisille lähtökohdille suurempi vaikutusvalta niin kestävästä kasvusta ja kilpailukykyä kuin sosiaaliturvaa ja demokraattisten ja perusoikeuksien turvaamista koskevissa asioissa.

6. Pohjoismainen sopimusmalli, jossa on työehtosopimusten kautta voimakas työmarkkinasääntely, on sekä eurooppalaisessa että globaalissa perspektiivissä myös ainutlaatuinen. Se on onnistunut luomaan kasvua ja työtä sekä tasoittamaan tuloeroja Pohjoismaissa. Mallin ja sen toiminnan keskeinen osa on työmarkkinaosapuolten välinen yhteistyö ja vuoropuhelu. Korkea järjestäytymisaste, voimakkaat itsenäiset työmarkkinaosapuolet, työehtosopimuksen kattavuus ja rakentava yhteistyö työelämän osapuolten välillä ovat vakauden, ennakoitavuuden ja työrauhan välttämättömiä edellytyksiä. Mallilla, joka antaa mahdollisuuksia käsitellä rakennemuutoksia ja murrostilanteita, on hyvä maine kansainvälisesti. Pohjoismailla on useaan otteeseen todettu olevan parempi kriisinhallintakyky kuin useimmilla muilla mailla. Myös G20:ssä työmarkkinaosapuolilla on vaikutusmahdollisuuksia Labour-20:n (L20) ja Business-20:n (B20) kautta. Pohjoismailla on pitkät perinteet työmarkkinaosapuolten välisestä yhteistoiminnasta, jonka avulla pyritään löytämään rakentavia ratkaisuja yhteisiin haasteisiin. Siksi on itsestään selvää, että pohjoismaisilla osapuolilla tulisi olla ääni niin L20:ssä kuin B20:ssäkin.

7. Sen lisäksi, että Pohjoismaita pidetään esimerkillisenä ja menestyksekkäänä alueena, niillä on edellytykset toimia yhdessä kansainvälisesti, myös G20:ssä. Globaalilla areenalla Pohjoismaat nähdään jo yhtenäisenä ryhmänä, joka "ajattelee samalla tavalla, haluaa samaa ja äänestää samalla tavalla". Kun Pohjoismaiden bruttokansantuotteet lasketaan yhteen, ne sijoittuvat 12 suurimman talouden joukkoon maailmassa. Pohjoismaiden yhteisen äänen pitäisikin näin ollen vaikuttaa G20:ssä suuntaan, jolla vahvistetaan maailmantaloutta ja aikaansaadaan sosiaalista ja kestävä kehitystä.

Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksia ja yhteistyötä G20-maiden kanssa koskevan ehdotuksen taustalla on muun muassa se, että Pohjoismaiden hallitukset ovat asettaneet työryhmän selvittämään, miten Pohjoismaat voisivat toimia yhdessä G20:ssä.

Tukholmassa 3. huhtikuuta 2017

Annette Lind (S)
Emilia Töyrä (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Sonidsson (S)
Henrik Dam Kristensen (S)
Irene Johansen (A)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Kjell-Idar Juvik (A)
Lars Mejern Larsson (S)

Lennart Axelsson (S)
Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Oddný Harðardóttir (A)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)